

Socialdepartementet

E-hälsomyndigheten
Box 913
391 29 Kalmar

Uppdrag att stärka robustheten i det digitala flödet i fråga om förskrivning och expediering av läkemedel

Regeringens beslut

Regeringen ger E-hälsomyndigheten i uppdrag att analysera och lämna kostnadseffektiva förslag på hur robustheten i det digitala flödet kan stärkas i fråga om förskrivning och expediering av läkemedel.

E-hälsomyndigheten ska analysera och lämna kostnadseffektiva förslag på åtgärder som behöver vidtas för att stärka det digitala flödet i fråga om förskrivning och expediering av läkemedel i händelse av fredstida krissituationer eller höjd beredskap för de fall att ordinarie uppkoppling till E-hälsomyndighetens register och digitala tjänster ligger nere under en längre period.

E-hälsomyndigheten ska också analysera och lämna förslag på vilka av hälso- och sjukvårdens, öppenvårdsapotekens och myndighetens system och tjänster som ska prioriteras i händelse av fredstida krissituationer eller höjd beredskap för att säkerställa lägsta möjliga funktionella nivå för förskrivning och expedition av läkemedel samt bedöma vilka behov av systemutveckling och andra åtgärder som det medför.

I uppdraget ingår att analysera vilka konsekvenser som sådana åtgärder skulle medföra för hälso- och sjukvården, öppenvårdsapoteken, myndigheter och eventuella andra berörda aktörer. Om E-hälsomyndigheten bedömer att möjliga åtgärder kräver författningsändringar ska myndigheten beskriva behovet av sådana ändringar.

E-hälsomyndigheten ska när uppdraget genomförs beakta arbetet inom ramen för Läkemedelsverkets uppdrag om aktörsgemensam samverkan och övning för att stärka öppenvårdsapotekens beredskap (S2024/00544).

Om de lämnade förslagen medför kostnader ska även förslag på finansiering lämnas.

E-hälsomyndigheten ska när uppdraget utförs föra dialog med Läkemedelsverket, Myndigheten för digital förvaltning, Socialstyrelsen, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, Sveriges Apoteksförening, Sveriges Kommuner och Regioner och andra berörda aktörer inom området.

E-hälsomyndigheten ska senast den 2 december 2024 lämna en muntlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

E-hälsomyndigheten ska senast den 2 december 2025 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får E-hälsomyndigheten under 2024 använda 3 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:14 Civilt försvar inom hälso- och sjukvård, anslagsposten 1 Del till Kammarkollegiet.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 30 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

I propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) bedömer regeringen att det under perioden 2021–2025 är särskilt viktigt att arbetet med att stärka motståndskraften i de viktigaste samhällsfunktionerna vidareutvecklas och fördjupas. Regeringen framhåller också att det är viktigt

att upprätthålla funktionaliteten inom hälso- och sjukvården i krig. Om sjukvården inte fungerar får det konsekvenser för människors liv och hälsa.

Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (S 2018:09) hade i uppdrag att göra en översyn av hälso- och sjukvårdens beredskap inför och vid allvarliga händelser i fredstid, höjd beredskap och ytterst krig samt lämna förslag på hur hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera denna typ av händelser långsiktigt bör utvecklas. I sitt delbetänkande En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19) konstaterar utredningen att hälso- och sjukvården är beroende av kontinuerliga leveranser av både läkemedel och andra sjukvårdsprodukter för att den ska fungera. Den största andelen läkemedelsbehandlingar genomförs dock utanför sjukvården med receptförskrivna läkemedel som hämtas ut på apotek. En viktig uppgift inom hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap är därför att apotek över hela landet kan fortsätta att expediera läkemedel till allmänheten även i fredstida kriser och krig.

Regeringen gav i juni 2022 Läkemedelsverket och Socialstyrelsen ett uppdrag att påbörja ett långsiktigt arbete med att skyndsamt stärka öppenvårdsapotekens beredskap gällande utlämning av läkemedel från apotek (S2022/03175). I uppdraget ingick att analysera behovet av att genomföra övningar där både apoteken och sjukvården deltar, eller om verksamheterna har förmåga att säkerställa alternativ drift på annat sätt.

Läkemedelsverket slutrapporterade uppdraget i december 2023. I slutrapporten konstaterar Läkemedelsverket att det finns behov av att fortsätta arbetet med att stärka robustheten i det digitala flödet med avseende på förskrivning och expediering då manuella alternativ snabbt blir kapacitetsreducerande och mycket resurskrävande för både förskrivare och öppenvårdsapotek. Läkemedelsverket bedömer att det vore rimligt och ändamålsenligt att E-hälsomyndigheten får i uppdrag att utreda dessa frågor vidare i samverkan med lämpliga parter.

Regeringen gav i mars 2024 Läkemedelsverket ett uppdrag om aktörsgemensam samverkan och övning för att stärka öppenvårdsapotekens beredskap (S2024/00544). Läkemedelsverket ska inom ramen för uppdraget tillsammans med berörda aktörer verka för kunskapshöjning hos de deltagande aktörerna och också ta fram konkreta förslag på åtgärder som

behövs för att öka robustheten och förmågan till alternativ drift i samspel mellan respektive aktörers verksamheter.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Caroline Nilsson

Kopia till

Läkemedelsverket
Myndigheten för digital förvaltning
Socialstyrelsen
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
Sveriges Apoteksförening
Sveriges Kommuner och Regioner